

民族語言文化教育戰略をいかに活用するか
The Teaching Strategy to Revitalize the Aboriginal Languages and the Cultures
文・圖—Libix Walis 陳麗娟 (南投縣仁愛鄉發祥國小教務組長／南投縣本土語言指導員)

如何活用民族語言與文化教學策略

knita' maku' sa glgan Gaga' Tayal musa' cbaq kmal ke' Tayal

從歷史的紀錄中，我們可以知道，族語的消失是從日本時代開始，延續到戰後推動國語文政策，不論是日本時代或是戰後開始，學校教育的語言推動都成了當時的語言政策推動的主力，從學校教育開始深入家庭及社區，所以，現在復振族語的時代，學校教育也應該是語言推動的主力，從扎根學校教育開始深入家庭及社區，這也應該成為族語復振的主力，因此，若要成功復振族語，在學校實施有效的族語教學的實為重要工作。

baqun ta' mucu, kahun sraran metaq misu qani ga, trang maki qalang qu Gipun ga, wal si ktu' mgzyow qu ke' na Tayal. skahun nha' cinbaqan na pqwasan biru' mwah hmiriq ke' ta' ki Gaga' ta'. ana yasa ga, misu qani ga, pslungaw ta' qu pincyogan nha'. anay ta' skahun cinbaqan na pqwasan biru' lokah musa' rmuru siyunaw ke' ta' ki Gaga' ta'. mucu ta' hani mtyow lga, musa' ta' blequn pmumu' ru mlahang qu ke' ta' ki Gaga' ta'.

認識泰雅紋面文化的繪本製作。

透過歷史的紀錄我們可以知道，不論是日
本時代或是戰後的國語文推動，幾乎都是
以沉浸式語言教學策略成功將語言移植到
原住民族部落，我認為沉浸式語言教學也
是我們復振族語的最佳策略，而語言的學
習越早開始越能
到成效，因此，幼
兒園及國小階段會
是語言推動的最佳
時機。

復振族語的最佳策略

什麼樣的語言教學策略成效最好？透過歷史的紀錄我們可以知道，不論是日本時代或是戰後的國語文推動，幾乎都是以沉浸式語言教學策略成功將語言移植到原住民族部落，我認為沉浸式語言教學也是我們復振族語的最佳策略，而語言的學習越早開始越能達到成效，因此，幼兒園及國小階段會是語言推動的最佳時機。

沉浸式族語教學

幼兒園的沉浸式族語教學要以「自然互動」及「體驗操作」為主要的策略，讓孩子的學習的自然情境中接受到完整的族語輸入，體驗操作的過程中自然應用族語對話，自然表達個人想法，讓族語成為孩子學習的唯一語言，孩子就能透過感官自然習得族語。

國小階段，六年的學習歷程需要有完整的鷹架式教材，透過全語言教學觀，營造自然情境，以民族生活為課程內容主軸，讓學

探源課程中，體驗耆老製作火炬的教學。

tuqi na siyunaw ke Tayal

aki ta' song nanu' cbaq ke' ta' Tayal qani ga, musa' baqun tqbaq llaqi' ta'? knita' ta' aring Gipun metaq Sexu misu qani ga, wal ta' si qbaqi sa wal menanu' rmumu' ke' ki Gaga' nha' musa' hmiriq ke' ki Gaga' Tayal. skahun nha' ke' nha' nanak mwah cbaq ana nanu' yow na qalang. shtwi nha' kmal ke' Tayal ru mlu Gaga' Tayal mqyanux qu qalang ta'. nanu aki ta' iyan nasa' musa' rmuru ke' ki Gaga' Tayal uzi. t'aring laqi' cipuq lga, si ta' glu Gaga' ta' nanak musa' maras llaqi' ta' tqbaq ana nanu' yow na qalang. baha hmswa', ini khzi llaqi' hiya ga, misu balay magal tunux nha.

si skahun ke na Tayal cbaq ana nanu yow

cbaq ta' llaqi' cipuq ga, si qa skahun ke' ta' nanak musa' mkkayal, mhyapas ru mtyow. nanu' skahun mung ke' ta' nanak tqbaq ana nanu' yow lga, musa' ke' ta' nanak skkayal llaqi' ta' krryax la.

cbaq ta' cyaba' hazi na llaqi' ga, si qa skahun sa wal bleqan balay lmhung qu tqbaqan na llaqi' musa' cbaq qu sisi, ru aki ta' skahun qnxan ta' Tayal mwah

紅藜產業課程中，體驗採收紅藜課程。

生可以在體驗式學習活動中自然應用族語，讓傳統的民族智慧可以在孩子現在的學習及生活情境中被活絡起來，提升學生的族群認同，涵育孩子文化傳承的使命。

接受過幼兒園及國小沉浸式語言洗禮的學生，應該就會有基本生活應對的族語能力，國中以上的族語學習，就該讓孩子更深入的應用族語的基本知能，透過議題探究，運用族群議題及全球時事的探究學習活動，提升學生的族語能力，拓展學生的視野，培育孩子的族群意識。

族語學習的關鍵

而要讓孩子循序漸進且有效的完成族語學習，語言教學的策略將是關鍵，任何學習要有成效，都必須考慮到學生的身心發展，沉浸式族語教學要成功，也必須配合學生的身心發展應用適切的教學策略，才能幫助孩子逐步搭建穩固的語言基礎，獲得終身學習及應用族語的能力。

5種沉浸式族語教學的教學策略

依據學生的身心發展，我提出了5種沉

生活就是不斷解決問題的總和，要讓語言文化繼續存活，我們必須面對族語文化復振的種種困難，努力尋求語言文化的活路，在族語教育人員更該從教與學的挫折中，透過教學團隊的精進，在學校教育為族語找尋生機，與志同道合的夥伴們，一起將語言承載的文化再次活絡在學習的場域裡。

lmuhung kwara' tqbaqan'. nway nha' thayun tqbaq ke' ta' ru Gaga' ta' qu llaqi'. nway thayuy mssi inlungan mwah siyunaw ke' ta' ru Gaga' ta' qu llaqi' kinbahan.

atu wal ta' bleqan cbaq ke' ta' ru Gaga' ta' qu llaqi' ta' lga, aki thayuy kmal ke' ta' nanak la. nanu' trang mrkyas ru mkrakis hazi llaqi' lga, aki ta' skahun ke' ta' ki Gaga' ta' cbaq sa musa' mnglung ana nanu' yow la. nanu' yasa qu nway thayuy skahun Gaga' ta' mwah gmegay qu inlungan nha'. nway si ktu baq mnglung ru baq mqyanux qu laqi' kinbahan.

piyang balay na tqbaqan ke Tayal

ana ga, ini' ptnaq kawas ga, ini' ptnaq uzi qu tqbaqan. aki ta' mlu inlungan ru inrkesan na llaqi' mwah cbaq. si qa thayun nha' mnglung qu yow qasa ga, yasa qu tqbaqun nha'. nanu' yasa qu maki nanak phgan na tqbaqan llaqi' glgun ta'.

imagal tuqi cbaqun llaqi si skahun ke Tayal tqbaq ana nanu yow

llungun maku' prkyasan na llaqi' ga, maki imagal phgan maku' tqbaqan llaqi' glgun ta'. nway ta' thayuy maras kwara' llaqi' musa' tqbaq. t'aring hga, cbaqun ta'

浸式族語教學的教學策略，幫助孩子每個學習階段有效學習族語，先從「聽說能力教學模組」提升孩子自然聽說族語能力，接著使用「拼讀認字能力教學模組」培養學生文字讀寫能力，接續「閱讀理解教學模組」讓學生精熟閱讀能力且透過廣泛閱讀快速增加學生的族語讀寫能力，當孩子有了足夠的族語基本知能就可以使用「體驗課程語言學習教學模組」讓孩子在真實的情境中實際應用族語的綜合應能力去使用族語完成學習任務，最後再以「探究課程語言學習學模組」讓孩子由被動成為主動的去應用族語透過專題鑽研知識，提升族語的學術應用能力。

努力為族語找尋生機

生活就是不斷解決問題的總和，要讓語言文化繼續存活，我們就必須面對族語文化復振的種種困難，努力尋求語言文化的活路，族語教育人員更該從教與學的挫折中，透過教學團隊的精進，在學校教育為族語找尋生機，透過多元的語言學習活動及內容，與志同道合的夥伴們，一起將語言承載的文化再次活絡在學習的場域裡，透過部落生活的採集記錄及文化生活的實踐轉化成學生有效的學習教材，透過教育場域裡的實際教學驗證，發展出具有濃厚文化傳承意涵的語言學習，從實際的生活體驗建構出完整的民族生活課程。

經由完整的沉浸式族語教學教材教法及完整的民族生活課程建構，讓族語不再是被教授的學科語言活生生被使用的工具語言，並且可以生生不息的被族人使用著。◆

mung ki kmal. nway thayuy mkkayal ke' ta' nanak qu llaqi'. suruw nya lga, cbaqun ta' lmpuw ru miru' lpgan na ke' ta'. nway thayuy lmpuw ru miru' lpgan na ke' ta' qu llaqi'. babaw nya lga, musa' ta' skahun lmpuw bnwan na ke' ta' nanak mwah gmegay ru mkkayal cika inlungan na miniru' qasa. suruw nya lga, musa ta' skahun ke' ta' nanak cbaq ru tqbaq ana nanu' yow qu llaqi'. nway thayuy skahun ke' ta' tqbaq ana nanu' yow ru nway thayuy skahun Gaga' ta' musa' mnglung qu mmrkyas ki mkrakis. tpucing lga, sruru ta' llaqi' musa' hmhangi szyon nha' tqbaq ru, skahun ke' nha' nanak musa' tqbaq ru mtyow. nway baq mucu, skahun knita' nha' mrhuw ta' musa' mnglung, tqbaq ru miru' cinqbaqan nha'.

klolah ta psaring puniq na ke Tayal

maki balay zihung na yow lqxun ta' te babaw cinbwanan qani. yan nasa uzi qu yow na psiyunaw ke' ta' ru Gaga' ta'. ana kusa nanu' zihung qu yow qani ga, aki ta' si rasi mtyow. squnaw ta' kwara' inlungan na ppcbaq. pqnxaw ta' ke' ta' ki Gaga' ta' te pqwasan biru'. kblayaw ta' qalang ta' ki qnxan ta' raran te pqwasan biru'. nway ta' ktan cyux qnxun llaqi' ta' misu qani qu qnxan ta' Tayal.

skahun phgan ta' tqbaqan llaqi' glgun ta' ru qnxan ta' Tayal, pqnxaw ta' qu ke' ta' nanak. nway kyalun llaqi' ta' misu qu ke' ta' Tayal ana metaq knwan.

Libix Walis
陳麗娟

泰雅族，南投縣仁愛鄉瑞岩部落，1976年生。暨南大學課程與科技教學研究所。現任南投縣仁愛鄉發祥國小教務組長、發祥國小教師、南投縣國教輔導團輔導員、南投縣本土語言指導員、教育部中央課程與教學輔導諮詢團語文學習領域本土語言組團員。